

„KRAFT - Kreatív, fejlesztő, gyakorlatorientált módszerek az egyéni fejlesztésben”
TPPA/2013/03/26

Gyakorlatorientált módszerek az egyéni felmérésben és fejlesztésben
- Példák a magyar gyakorlatból -

MoMap Tool

1. **Forrásmegjelölés:** Artemisszió Alapítvány („4C – IT Támogatott Képzés és Tanácsadás Interkulturális Kompetenciák Fejlesztésére” című nemzetközi projekt)
2. **Az alkalmazott módszer célcsoportja:** Azok a felnőttek, akik földrajzi mobilitás folyamatának bármelyik szakaszában vannak (külföldre készülnek, külföldön élnek, vagy nemrég tértek vissza külföldről), vagy társadalmi mobilitást terveznek vagy értek el (magasabb végzettségük lesz, vagy már most magasabb a végzettségük, mint a szüleiknek).
3. **Milyen képesség, készség, ismeret beazonosítására, felmérésére, illetve fejlesztésére szolgál a módszer?**

Olyan kompetencia területeket mér fel, és – szükség szerint – fejleszt, amelyek meghatározzák a sikeres mobilitást.

A MoMap módszer a mobilitási kompetenciákat az alábbi dimenziók szerint méri fel. (A dimenziókat a 4C projekt keretében, kvalitatív és kvantitatív vizsgálatokra alapozva alakították ki és ábrázolták a MoMap Diagramon.)

- Motivációk:
 - a felfedezés vágya,
 - specifikus érdeklődés,
 - szakmai fejlődés,
 - kapcsolatok,
 - lehetőség,
 - anyagi helyzet javulása,
 - kényszerből való távozás.
- Identitás orientáció:
 - közösségi önmeghatározás,
 - egyéni önmeghatározás.
- Interkulturális készségek:
 - a tervezés és a megküzdés képessége,
 - elemző megfigyelés,
 - elköteleződésre való nyitottság,
 - a relativizálás képessége,
 - érzelmek kezelése,
 - bizonytalanság-tűrés.

A projekt a **Svájci-Magyar Együttműködési Program** társfinanszírozásával valósul meg.

- Kihívások:
 - kulturális különbségek,
 - identitás fenyegetettség,
 - szakmai kihívások,
 - korábbi kapcsolatokról való távolság.
- Kapcsolatépítési stratégiák:
 - integráció,
 - asszimiláció,
 - elkülönülés,
 - marginalizáció,
 - kapcsolatépítési proaktivitás,
 - kapcsolatépítési tolerancia.

E kompetenciák közül fókuszáltan, külön módszerekkel fejleszti a következőket: specifikus érdeklődés (motiváció), a tervezés és megküzdés képessége (interkulturális készségek), kulturális különbségek (kihívások).

4. Egyéni vagy csoportos módszerről van szó?

Egyéni módszer

5. Rövid leírás:

A MoMap Tool célja a résztvevő támogatása a sikeres – földrajzi vagy társadalmi – mobilitás elérésében. Ennek érdekében felméri és fejleszti az ehhez szükséges kompetencia területeket.

A felmérés során egy elektronikus – online elérhető – kérdőív kitöltése történik. Minden (szűkebben értelmezett) célcsoport számára (külföldre érkezők, külföldön élők, külföldről hazatérők, társadalmi mobilitásra készülők, társadalmi mobilitásban résztvevők) külön kérdőív áll rendelkezésre. A kérdőíveket a projekt (4C) keretében megvalósított, 4 országból összesen 72 személy bevonásával készült kvalitatív vizsgálat eredményeire alapozva dolgozták ki. A kérdőív kitöltése után a résztvevő azonnali írásos visszajelzést kap, illetve készül egy részletesebb statisztikai elemzés is, melyet a tanácsadó értelmez és értékel ki a MoMap Iránytű (amely a Kézikönyv mellékleteként elérhető) alapján. A kiértékelés alapján a tanácsadó eldönti, hogy a résztvevő mely kompetenciáinak fejlesztésére van szükség.

A MoMap eszköztárában jelenleg három, az egyéni fejlesztés során alkalmazott eszköz érhető el.

„Az Elmerülés Virága” a specifikus érdeklődés (motiváció) fejlesztésére szolgál. Az eszköz célja, hogy feltárja a résztvevő elmerülés (flow) és öröm élményének forrásait, és ezeket összekapcsolja a mobilitásával kapcsolatos tevékenységeivel és az új környezetével. Az eszköz nem alkalmazható a – földrajzi vagy társadalmi – mobilitás után lévő személyek esetében. Az eszköz alkalmazásának első lépéseként a tanácsadó tisztázza a résztvevő számára a tanácsadás során használt kulcsfogalmak (öröm, elmerülés, értelem) jelentését. Ezután arra kéri őt, hogy írja le, mi váltja ki nála ezeket az érzéseket, állapotokat. Ezt követően ábrázolnia kell e tevékenységek közül a legfontosabbakat az elmerülés és az értelem virágainak szirmaiként. A foglalkozás végén a tanácsadó és a résztvevő együtt értelmezik a feladat eredményeit.

A projekt a **Svájci-Magyar Együttműködési Program** társfinanszírozásával valósul meg.

A „Tervezés Szigetek” a tervezés és megküzdés képességét (interkulturális készségek) fejleszti. Az eszköz célja, hogy segítse a résztvevőt rövidtávú céljainak kitűzésében, a cél eléréséhez vezető út megtervezésében, valamint az út során felmerülő nehézségek, kihívások, források és megoldások mérlegelésében. Egyúttal támogatja a résztvevőt az első lépések meghatározásában, a személyes fejlődésben, valamint esetlegesen a jövőre vonatkozó tervek újragondolásában. Az első foglalkozáson a tanácsadó arra kéri a résztvevőt, hogy képzeljen el egy jövőbeni pillanatot, és ábrázolja egy üres plakátlap jobb oldalán szigetként. Ezután ugyanez a feladata: a lap bal felére a jelenlegi helyzetét reprezentáló szigetet kell rajzolni. Következő lépésként hidat kell emelnie a két sziget közé, mely a jövőbeni célok eléréséhez vezető út SWOT-elemzését szimbolizálja. A második találkozás során a résztvevő – az előbbi rajz segítségével – listába szedi jövőbeni terveit, vágyait prioritásuk szerint, és a tanácsadóval megvitatják ezek lehetséges alternatíváit, valamint a kitűzött célok eléréséhez szükséges első lépéseket.

A „Találd Meg Az Érzékeny Területeidet” nevű eszköz a kulturális különbségekből adódó kihívások kezeléséhez kapcsolódó kompetenciákat fejleszti. Célja, hogy azonosítsa a résztvevő értékeit és normáit a kulturális különbségekkel kapcsolatban, valamint meghatározza az érzékeny pontjait és prognosztizálható kihívásait ezen a területen – majd tudatosítsa ezeket, és felkészítse őt ezek kezelésére. Az eszköz alkalmazása során a tanácsadó a résztvevő mobilitási céljaihoz kapcsolódó képeket mutat a résztvevőnek, és megkéri, hogy válassza ki azt a hármat, amely – akár negatív, akár pozitív irányban – a legnagyobb hatással volt rá. Ezt követően együtt próbálják meg értelmezni a választása okait, valamint a mobilitásával kapcsolatos vonatkozásait.

6. **Időigény:** A felmérő kérdőív kitöltése körülbelül 30 percet vesz igénybe, de nincs időkorlátja. A kérdőív kitöltése esetén azonnali írásos kiértékelés kapható, majd részletesebb elemzés is készül (utóbbihoz csak a tanácsadó férhet hozzá), amely alapján meghatározhatók az egyéni fejlesztés fókuszai.

A fejlesztés során – szükség szerint – alkalmazandó módszerek időigénye a következő:

- „Az Elmerülés Virága”: 1 alkalom, 50 perc;
- „Tervezés Szigetek”: 2 alkalom, 1 óra 30 perc + 1 óra 10 perc;
- „Találd Meg Az Érzékeny Területeidet”: 1 alkalom, 35-45 perc.

7. **Helyigény:** Nincs speciális helyigénye, elegendő egy terem, ahol a tanácsadó és a résztvevő leülhetnek a tanácsadás során.

8. **Kapcsolódó dokumentáció:**

- MoMap Tanácsadási Módszertan (kézikönyv)
 - MoMap Kérdőívek
 - MoMap Diagram
 - MoMap Iránytű
- MoMap módszer elméleti háttere
- Mobilitási eszköztár
 - A fejlesztés során alkalmazott módszerekhez („Az Elmerülés Virága”, „Tervezés Szigetek”, „Találd Meg Az Érzékeny Területeidet”) kapcsolódó anyagok

9. **Eszközigény:** A felméréshez (a kérdőív kitöltéséhez) internet kapcsolattal rendelkező számítógép szükséges.

A projekt a **Svájci-Magyar Együttműködési Program** társfinanszírozásával valósul meg.

A felkészítés során alkalmazható módszerek eszközigénye a következő:

- 9.1 „Az Elmerülés Virága”: színes papír, egy nagyobb papírlap plakátfelületnek, ragasztó.
 - 9.2 „Tervezés Szigetek”: az első alkalomkor A/3-as papír, színes ceruza és kréta és kiemelő, a második alkalomkor papír, toll.
 - 9.3 „Találd Meg Az Érzékeny Területeidet”: képek (a résztvevő mobilitási tapasztalataihoz/terveihez kapcsolódóan), sablon az érzelmek és értékek elemzéséhez, toll.
10. **Evaluáció:** A fejlesztéshez alkalmazott eszközök evaluációját – mindegyik eszköz esetében külön – a Kézikönyvhöz kapcsolódó Eszköztár határozza meg. Ennek kapcsán az van rögzítve, hogy a résztvevőnek az (utolsó) foglalkozás végére milyen képességekkel kell rendelkeznie.
11. **Szakemberigény:** A módszer alkalmazására – a Kézikönyv alapján, egy ötnapos tanácsadó képzés során – felkészített tanácsadó.
12. **A módszert alkalmazó szervezet¹ elérhetősége:**
- a. **Szervezet neve:** Artemisszió Alapítvány
 - b. **Szervezet címe:** 1085 Budapest, Pál u. 6.
 - c. **Szervezet internetes oldala:** www.artemisszio.hu
 - d. **Kapcsolattartó neve:** Jakó Viktória
 - e. **Kapcsolattartó e-mail címe:** viktoria.jako@artemisszio.hu
 - f. **Kapcsolattartó telefonszáma:** 00 36 1 413 6517
13. **Internetes források:**
- A projekt honlapja: <http://cccc.eu/>
- A MoMap módszer honlapja: <http://cccc.eu/momap/hu/>

¹ A szervezet szakértői kiválasztással történt.